

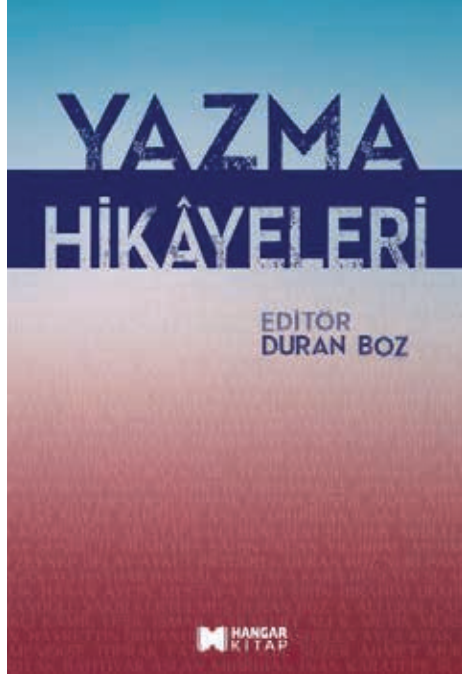
Yetmiş Altı Kalem-den Yazma Hikâyeleri

Editörlüğünü Duran Boz'un yaptığı *Yazma Hikâyeleri* (Şubat 2014) Hangar Kitap yayınları arasından çıktı.

Yazma Hikâyeleri, yazarların ve şairlerin yazmaya başlama hikâyelerinden oluşmaktadır. Giriş yazısını: “Her eylemin bir başlangıcı olduğu gibi yazma eyleminin de bir başlangıcı vardır. Yazma eyleminin başlangıcını bilinçli ve dikkatli okurluk eylemi oluşturur.” “Bilinç ve dikkat ateşinin yürürlüğünü başlatmadan yazının evrenine yolculuklar düzenlemek imkânsızdır çünkü.” “Yazmayı bir yaşama biçimi olarak seçen kişi, bütün şartlarla yüzleşerek, bütün şartları algılamaya ve yorumlamaya çalışarak kendine has bir dünya kurar.” gibi açıklamalarla açan Duran Boz, insanın kendisi oluş bilincini arayışında ve hayatını anlamlandırmasında yazmanın güvenilir bir yöntem olduğunu belirler.

Yazmak hayal ile düşünmekle başlar. Sadece düşünmek ya da hayal etmek yetmez. Bunların mutlaka yazıya geçirilmesi gerekir. “Ancak yazıya geçmiş düşüncenin değeri vardır. Geri kalanlar boş çirpimlerden, rüzgârın alıp götürdüğü bir saatlik hayallerden başka bir şey değildir.” (Emile Zola)

Yazma Hikâyeleri de bir düşünce-nin, bir kurgunun eseri. Daha önce aynı yazar tarafından gerçekleştirilen ve ortaya konulan *Okuma Hikâyeleri* gibi. Duran Boz, *Okuma Hikâyeleri*'nden sonra, birbirini tamamlayan ve 'okurluk-yazarlık' konusunda yelpazeyi genişleten ikinci eseri, *Yazma Hikâyeleri*'ni kitap dünyasına kazandırmıştır. Bu kitap, 76 kalemin yazma başlangıcının, yazma ateşini tutuşturmasının -adı ne olursa olsun ya da ne dersek diyelim- yazmaya heves edenlerin, tecrübe kazananların “niçin ve nasıl yazıyorum”un bir cevabıdır. Şöyle de diyebiliriz: Yetmiş

altı kalem yazmaya niçin başlamış, hangi kaynaklardan beslenmiş, nasıl devam etmiş ancak bu eseri okuduğunuzda bu soruların cevabını gönül rahatlığıyla verebiliyoruz. Kahramanmaraş'tan Türkiye kitaplığı adına önemli bir esere daha imza atmanın haklı gururunu yaşayan Duran Boz, yaptığı birçok çalışmayla model olma niteliğini taşıyor. Kutlamak gerekir. Buna benzer çalışmalarının devam edeceğine inanıyorum.

Bir yazıyı bütün öğeleriyle algılama, anlama ve kavrama süreci olarak nitelendirilen okuma eylemini sevmek eğer bir tutkuysa yazmak eylemi de bir tutkudur. Bu tutkunun gerçekleşmesi için önce okumak gerekir. Okuma, anlama becerisini ve yazma tutkusunu besler. Bu eylem düşünmek isteyen insan için de geçerlidir, yazmak isteyen için de. Okumak insanı geliştirir, algıyı keskinleştirir ve anlayışı inceltir. Okuması süreklilik arz eden insan, kendisini geliştirerek istidadı varsa yazmaya da başlar. Yazan insanlar, bu eylemi gerçek-

leştirek yaşamanın hakkını verdiklerine, yaşadıkları mekânların hakkını yazarak verdiklerine inanırlar. Yazmak değil mi ki zaten baktığımızı, gördüğümüzü, duyduğumuzu, hissettiğimizi, okuduğumuzu ve anladığımızı başka bir dile aktarmaktır.

Yazma Hikâyeleri'nde eli kalem tutan kişiler, yazar olma yolunda hangi eserleri okuduklarını, yazmalarına bahane olan temel etkiyi ve çalışma tarzlarını ortaya koymuştur. Eseri bir bütün hâlinde okuyup incelediğinizde görüyoruz ki bazıları için yazmak, artık kaçınılmaz bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Yazmadan duramayacakları, yazmadan yürüyüşlerini tamamlayamayacakları anlaşılmaktadır.

Günümüzde yazmak eylemi bazı okullarda, yazarlık atölyelerinde ya da kimi usta çırak ilişkilerinde uygulamalı bir ders hâline gelmiştir. İster bu tür planlı çalışmalarda isterse bireysel uğraşı ve arayışta olsun yazmanın büyüğü iyi bir okur olmadan geçmektedir. Okuma disiplini almamış, kitaplarla arasındaki bağı aşkla güçlendirmemiş olanlar yazmayı aklına bile getirmez. Böyle bir uğraşının onun dünyasında yeri bile olmaz. Oysa okumanın ve yazmanın, insanın kendisini ortaya koymadaki önemini ve etkisini kim inkâr edebilir?

Yazmak da okuma gibi bilerek, isteyerek, bilinçle gerçekleştirilen eylemdir. *Yazma Hikâyeleri*'ne göre yazar ve şairlerin yazma bahaneleri farklı farklı olsa da, yazmaya başlamalarının temelinde bir olayı, bir duyguyu, bir düşünceyi, bir iddiayı, bir hevesi görüyoruz. Bir de yazı eyleminin tutuşturulmasında seçkin kitapların, öğretmenin teşviklerinin ve okul duvar gazetelerinin katkısını unutmamak gerekir.

Kişi bir kez yazmaya karar verdikten sonra arkasından hangi türde, ne yazacağı kararı geliyor. Örneğin üstad Necip Fazıl Kısakürek "*Kendisinin varlık hikmetinin şîre yazmak olduğunu fark eder.*" Hayatını şîre adayarak başlar yazmaya. Birçok

kalemin yazmaya şîre başladıklarına sonraysa tür ya da kulvar değişikliğine gittiklerine şahit oluyoruz.

"*Yazmak: uzun yürüyüşe başlamaktır.*"

Yazmanın büyük ustası, birçok kalemin öncüsü Nuri Pakdil, yazmayı, ilk yazıları için "*eğri, yuvarlak, çokgen kuş resimleri*" benzetmesinin yanı sıra "*yalnızlığımı yeme denemeleri*" için "*uzun yürüyüşe başlamaktır.*" diye tanımlamıştır. Yazmaya karşı sorumlüğümüzün olduğunu, bunun başında ciddiyet geldiğini ifade etmiştir. Mesela ev giysisiyle yazı masasına oturmadığını belirtmiştir. Pijamalı yazarlara kapak olsun bu! Kalemler kâğıdı yanından hiç eksik etmeyen Nuri Pakdil için sabahın erken saatleri, yazma saatleridir.

Edebiyatımıza birçok öykü ve deneme kitabı kazandıran Rasim Özdenören, 'lisede ve birden bire yazmaya başladığını' belirtir. Özellikle "İçinde yazmaya ilişkin istidadi bulunmayan birinin önüne istediği veya istemediği kadar bahaneler konulsun, ona her türlü fırsat tanınsın... bütün bunların hiçbirini işe yaramaz." diyerek istidat olmadan yazıda başarılı olunamayacağı vurgusunu yapar. Ayrıca yazma konusunda "*tereddüt, mızızlanma, gereksiz titizlik, en iyisi olsun diye bekleme*"nin zihinsel çabaları boğacağı dikkatini çekmiştir.

Atasoy Müftüoğlu'na göre de "*Yazmak*" Pakdil ustanın dediği gibi "*bir sorumluluktur.*"

Rasim Özdenören, yazmanın yetenekle olacağını söylese de *Yazma Hikâyeleri*'nden anlıyoruz ki kimileri de mesela Necati Mert gibi "kabiliyet olarak doğmasa da, şartların yönlendirmesiyle ve mecburen yazıyor."

Ali Haydar Haksal, Elâzığ İmam Hatip Ortaokulunda başlayan yazma hikâyesini bütün ayrıntılarıyla anlatmaktadır yazısında. Öğretmeninin teşvikini unutmamıştır. Mustafa Kara'ya göre "ömür kalemler kalam arasında" geçip gitmiştir. Bir yazarın yazma hikâyesi

ilk ürünlerini yazmaya başladığı zaman mı başlar diye soran Hüseyin Su için yazı hikâyesi *Edebiyat* dergisinin aktığı yataкта oluşmuştur. Arif Ay, yazmaya “lise birinci sınıfta edebiyat öğretmenin teşvikiyle” başlamıştır ve yazmak için sessiz ortamları tercih etmiştir.

“Yazı benim için bir itiraftır, iç dö-küştür.” diyen Hilmi Uçan, “Yazı, kendi ellerimizle geleceğe bıraktığımız kendi kalemimizle zamana emanet ettiğimiz bu dünyadan ahirete gönderdiğimiz somut bir belgedir.” açıklamasıyla yazdıklarımızın bir hesabı olacağı inancını dile getirmiştir. Okuyarak yazmaya başlayanlardan Mustafa Özçelik, kitaba ve kalemi yaratana hamdederek bitirmiştir yazısını. Mustafa Ruhi Şirin’in yazıya başlaması ise biraz dramatiktir. Kalp krizinden ölen babasının dönmesini tam kırk yıl beklemiş, gelmeyeceğine karar verince de “Babam Öldü” şiirini yazmıştır. İbrahim Demirci’de çocukluk aşkını şiirleştirme çabası biçiminde ortaya çıkan yazma eylemi, Necip Evlice için sarı defterler ve tükürüğümüzle ıslatınca mor yazan sabit kopya kalemler çağrışımından ibarettir. Ali Ulvi Temel “*Yazma konusunda daha üretken olmak isterdim.*” itirafında bulunmuştur.

“Bir cümle ile” yazmaya başlayan Ali Göçer “*Yazmak bir rüya olarak başlayıp bir var olma sorunu ve var oluş sorgulaması olarak devam etti hep.*” demiştir.

Yıldız Ramazanoğlu, ilkokul öğretmenine şiir yazarak başlamış yazma serüvenine. Duran Boz “*Okuma süreciyle yazma sürecim birbirini tamamlayan evreler hâlinde gelişti.*” açıklamasını yapmıştır yazma hikâyesinde. Cafer Turaç’a göre yazmanın gerekçesi “*Kendi yaralarını sarmak için başka bir dile göçmektir.*” Necip Tosun yazı hayatına başlamasında bir etki, bir yönlendirme olmadığını belirterek “*İnsan sonuçta sevdiği işi yapmalı hayatta.*” görüşünü paylaşmıştır.

Mustafa Şahin’in yazma hikâyesini bir hayıflanma ifade eden başlıkla açtığını görüyoruz: “*Her Şeye Geciktim.*” Yazmanın tedbir almak olduğunu ifade eden Mehmet Narlı “*Ne ilk yazımı hatırlıyorum ne de niçin yazmaya başladığımı.*” diyerek çocukluğunda dinlediği türkülerin unuttuğu yerlerini kendisi tamamlayarak yazmaya başladığını belirtmiştir. “*Yazmak, bir kuşun çalı çırpı toplayıp yuva yapması, bir denizin dalgalanması kara bulutların yağmur olup yağması gibi çok doğal bir şeymiş gibi gelirdi bana.*” cümlesi ise yazmayı seven bir hikâyeciden, Fikri Özçelikçi’den. Fatma Şengil Süzer içinse yazmak; ortaokul yılları, kompozisyon açıklamaları, Kitaplık Kolu, bir kitap evi, *Mavera* dergisi tanışıklığı, okumalar, edebiyat öğretmenleri, Mustafa Özçelik yönlendirmeleri etrafında oluşan “söyleyip geçmek” yerine yazmaktır. “*Yazmak, sadece yaşamak üzerine ilave edilmiş bir ektir*” diyen Murat Erol ve daha nice yazar ve şair kitapta yazma hikâyesini birinci ağızdan yazmıştır.

Sonuç olarak *Yazma Hikâyeleri*, yazma uğraşısıyla ilgilenenlerin elinin altında bulundurması gereken bir başvuru kitabıdır. Özellikle gençler için, yazmaya heves edenler için kaçırılmaz bir kaynak değerindedir. Kitabın sonuna eklenen *Yazma Hikâyeleri*’ndeki Yazarların Yaşamöyküleri ile Sanat Edebiyat Yazı ve Yazmaya Dair Kitaplar listesi de bu düşüncemizi destekliyor. Yazımızı bitirirken noktayı Duran Boz’un şu sözleriyle koyalım: “*Sonuçta da varoluşunu yazmaya hükümlü sayan bir yazın adamının içtenlikli çabası izleyicinin istifadesine sunulur. Kitabın sonunda yazarlara ait bütün hikâyelerin toplamında böylesi incelikli bir yaklaşımın örüldüğü hissedilir. Öyküler boyunca yol alan dikkatli bir izleyici, buradaki anlatılardan bir yaşantının örgütleniş basamaklarını algılama ve açıklama durumuna erişmiş olur.*”

İsmail KARAKURT